

Halfjaarrapportage

VTH-basistaken Fryslân 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Voortgang	4
	2.1 Regionaal programma (toezicht)	4
	2.2 Lokaal programma	5
	2.3 Ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)	6
	2.4 Collectieve taken	9
3.	Monitoring en vervolg	10
	Bijlage – Begrippenlijst	11

1. Inleiding

Op 16 december 2021 heeft het algemeen bestuur van de FUMO ingestemd met het jaarprogramma VTH Fryslân basistaken 2022 en ter vaststelling aangeboden aan de deelnemers. Dit jaarprogramma gaat over alle basistaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân.

Deze halfjaarrapportage laat op hoofdlijnen zien hoe de uitvoering van de reguliere VTH-taken voor inrichtingsgebonden en niet-inrichtingsgebonden basistaken is verlopen gedurende de eerste zes maanden van 2022. Er wordt daarbij ingegaan op de voortgang van de verschillende onderdelen van het jaarprogramma op het schaalniveau van Fryslân. In separate rapportages (zoals de tertaalrapportages) wordt ingegaan op de uitvoering van taken op deelnemersniveau.

Wettelijk kader

Op grond van het Besluit omgevingsrecht (Bor) bekijkt de FUMO periodiek of de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en welke bijdrage deze activiteiten hebben geleverd aan het bereiken van de gestelde doelen. De halfjaarrapportage vormt een essentieel onderdeel van de beleidscyclus. In deze rapportage evalueert de FUMO in hoeverre het uitvoeringsprogramma in de vorm van het jaarprogramma is uitgevoerd voor de eerste zes maanden van 2022.

Vaststelling

Deze halfjaarrapportage wordt op 29 september 2022 behandeld door het dagelijks bestuur (DB) van de FUMO. De rapportage wordt na vaststelling ter kennisname aangeboden aan het algemeen bestuur (AB) en gelijktijdig gedeeld met de deelnemers.

2. Voortgang

In dit hoofdstuk wordt de voortgang gepresenteerd van de verschillende onderdelen van het jaarprogramma VTH-basistaken.

In vrijwel de volledige breedte wordt de voortgang (negatief) beïnvloedt door de huidige krapte op de arbeidsmarkt (hoog personeelsverloop en lagere capaciteit). Dit is de belangrijkste verklaring voor het gegeven dat er op onderdelen sprake is van een achterstand in de uitvoering ten opzichte van het jaarprogramma. Verder zorgt de nieuwe werkwijze (het jaarprogramma 2022 is het eerste op basis van het VTH-beleid Fryslân voor de basistaken) voor enige vertraging in de uitvoering.

2.1 Regionaal programma (toezicht)

Het regionale programma omvat de volgende branche-aanpakken:

1. Afval;
2. Intensieve veehouderij;
3. Horeca, sport en recreatie;
4. Tankstations met LPG;
5. Tankstations zonder LPG;
6. Vuurwerk;
7. Beoordeling elektronische milieujarverslagen (e-MJV controle).

Het regionale programma bevat in 2022 – in tegenstelling tot voorgaande jaren – alleen toezichtstaken. Met deze branche-aanpak wordt op regionaal niveau gericht gecontroleerd op aspecten die voor een specifieke bedrijfstak aandacht vragen. Hierbij wordt bovendien geput uit kennis en ervaring vanuit de organisatie. Een voorbeeld zijn de afvaltoezichthouders die vanuit expertise weten welke aspecten bij een afvalbedrijf belangrijk zijn om te controleren. Enerzijds omdat deze aspecten potentiële grote gevolgen voor het milieu kunnen hebben en anderzijds omdat afvalbedrijven regels op bepaalde aspecten niet altijd goed naleven.

Het percentage van de uren voor het regionale programma zijn berekend over de beschikbare uren voor regulier inrichting gebonden toezicht. In totaal zijn voor de zeven aanpakken 6.000 uren begroot over 2022. De voortgang van het regionaal programma is uitgedrukt met behulp van (onderstaande) symbolen en het percentage uitgevoerde controles. Dit is in lijn met de functie van de halfjaarrapportage om op hoofdlijn te rapporteren. Afwijkingen op de uitvoering van de zeven onderdelen worden toegelicht.

 op schema (>35% realisatie)	 in ontwikkeling	 vertraging
 gereed	 stopgezet	 in afwachting van

Tabel 1: Voortgang regionaal programma

Omschrijving		Voortgang t/m juni 2022
1. Afval		53% van de controles uitgevoerd
2. Intensieve veehouderij		39% van de controles uitgevoerd
3. Horeca, sport en recreatie		73% van de controles uitgevoerd

Omschrijving		Voortgang t/m juni 2022
4. Tankstations met LPG		66% van de controles uitgevoerd
5. Tankstations zonder LPG		47% van de controles uitgevoerd
6. Vuurwerk		Controles vinden in oktober en op verkoopdagen (eind december) plaats
7. Beoordeling elektronische milieujaarverslagen		100% van de controles uitgevoerd

De controles binnen de branche-aanpak vuurwerk (onderdeel 6) vinden plaats in oktober '22 en op de verkoopdagen van vuurwerk (laatste dagen van december '22). Er zijn daarom nog geen controles uitgevoerd. De verwachting is dat deze conform planning worden uitgevoerd. De beoordeling van de elektronische milieujaarverslagen (onderdeel 7) zijn gereed. Deze beoordelingen dienen namelijk uitgevoerd te zijn vóór 1 juli van een kalenderjaar.

In het eerste halfjaar van 2022 zijn bij 43% van de controles in het regionale programma één of meer overtredingen geconstateerd. In acht van deze gevallen vindt naast bestuursrecht ook strafrecht plaats.¹ De meeste overtredingen vinden plaats in de afvalbranche en bij tankstations. In 51% van de controles in die branches zijn één of meer overtredingen geconstateerd.

Naast de kwalitatieve voortgang (aantal controles, zie tabel 1), wordt ook de voortgang in urenbesteding gemonitord. Van de 6.000 begrote uren, zijn in de eerste 6 maanden 2.160 (36%) uren ingezet. Deze stand is deels te verklaren doordat een deel van de controles expliciet gepland zijn voor de tweede helft van het jaar (zoals vuurwerk) waardoor de verwachte urenbesteding in de tweede helft van het jaar hoger is. Een andere oorzaak van de onderbesteding is het gegeven dat in de eerste weken van 2022 nog gewerkt is aan het vormgeven van de branche-aanpakken. Hierdoor is later met de uitvoering begonnen.

2.2 Lokaal programma

In de voorgaande paragraaf is de voortgang van het regionale programma (gezamenlijke prioriteit en gezamenlijke aanpak betreffende toezicht van branches) beschouwd. In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale programma's. Deze bestaan uit reguleringstaken en lokale toezichtstaken.

De lokale programma's tezamen geven een algehele indruk van de voortgang van het lokaal programma (tabel 2).

Tabel 2: Voortgang lokaal programma

Omschrijving	Uren gepland 2022 ²	Uren gerealiseerd t/m juni 2022	Percentage
Reguleringstaken	32.858	17.041	52%
Toezicht en Handhaving			
Regulier toezicht lokaal programma	25.978	12.442	48%
Af te handelen meldingen sloop-asbest	3.849	1.425	37%
Af te handelen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk)	4.820	1.987	41%
Toezicht meldingen sloop-asbest	1.604	1.097	68%
Toezicht meldingen Bbk	3.470	1.712	49%
Handhaving	4.080	1.266	31%

¹ Deze overtredingen zijn in de Landelijke handhavingstrategie (LHS) ingeschaald in categorie C3.

² De genoemde geplande uren wijken af van de uren in het vastgestelde jaarprogramma, omdat in samenspraak met individuele deelnemers in de uiteindelijke programmering verschuivingen zijn opgetreden.

Omschrijving	Uren gepland 2022 ²	Uren gerealiseerd t/m juni 2022	Percentage
Ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)	5.440	1.682	31%
Overige niet-inrichting gebonden basistaken (zoals Wet bodembescherming toezicht)	7.706	2.563	33%
Totaal lokaal programma	89.805	41.215	46%

De algehele voortgang van het lokaal programma tot en met juni ligt met een urenbesteding van 46% iets achter op schema. Voor de reguleringstaken ligt het percentage na zes maanden (52%) lager dan in dezelfde periode over 2021 (bijna 59%). Er zijn echter wel meer uren ingezet. De oorzaak is dat een aantal deelnemers meer uren hebben ingebracht omdat de afgesproken uren ontoereikend bleken. Deze extra inbreng is vooral ontstaan door de invoering van de nieuwe financieringssystematiek. Op de reguleringstaken is er ook sprake van aanhoudende personele krapte; termijnen staan daardoor onder druk maar worden nog gehaald met een hogere flexibele schil (>20% ten opzichte van 15% begroot).

Bij verschillende onderdelen van de lokale toezichtstaken, zoals af te handelen meldingen sloop-asbest, af te handelen meldingen Bbk en handhaving, is de urenbesteding lager dan begroot. Dit is mede te verklaren door de personele capaciteit en het vraaggestuurde karakter van deze werkzaamheden. De voortgang met betrekking tot het ketentoezicht wordt beschreven in paragraaf 2.3. De achterblijvende besteding voor de post 'Overige niet-inrichting gebonden basistaken' is grotendeels te verklaren door het hoge personeelsverloop binnen cluster Wet bodembescherming. Op dit moment is dit cluster weer aangevuld tot het niveau van eind 2021. De verwachting is dat de opgelopen achterstand (in uren) niet volledig ingehaald zal gaan worden.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de voortgang van de verschillende onderdelen op de schaal van de individuele deelnemer separaat wordt beschreven (tertaalrapportages).

2.3 Ketentoezicht (regionaal uitgevoerd)

Er zijn veranderingen aangebracht in de manier waarop de FUMO zich richt op ketentoezicht. Ketentoezicht wordt sinds dit jaar vanuit het perspectief van toezicht benaderd. Voor 2022 zijn drie thema's benoemd waar vanuit het programma ketentoezicht aandacht aan besteed wordt:

- Bodem;
- Afval;
- continuering projecten bestaand, waaronder het containerproject afval asbest.

Deze thema's zijn ondergebracht in meerdere projecten. De volgende ketenprojecten worden in 2022 uitgevoerd:

- Asbest;
- CMC/Bokashi;
- WEEELABEX;
- Grondstromen;
- Polyvlokken;
- Kleischelpen;
- Vuurwerk;
- Co-vergisting.

Van de 5.540 begrote uren zijn in het eerste halfjaar 1.682 uren (31%) ingezet. Door de uitdagingen die deze nieuwe manier van benadering van ketentoezicht en het personeelsverloop met zich mee brengen, is er een achterstand in urenbesteding zichtbaar. Met name de projecten waar relatief veel

uren mee gemoeid zijn, hebben hier mee te maken. De verwachting is dat de planning voor 2022 niet volledig gerealiseerd zal worden.

Ketenproject Asbest

Vanuit verschillende bronnen worden analyses gemaakt. Hierbij worden opmerkelijke zaken uitgelicht en vervolgens nader onderzocht. In het eerste halfjaar van 2022 zijn een toezichthouder en een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) met de eerste uitkomsten hiervan op pad geweest, om te bezien of er daadwerkelijk sprake was van overtredingen. Er zijn meerdere locaties bezocht, waarbij overtredingen zijn geconstateerd. Deze zijn op dit moment nog in behandeling.

Ketenproject CMC/Bokashi

De Rijksoverheid is samen met de *Biomassa Alliantie Circulair Terreinbeheer* bezig met de georganiseerde uitvoering van 55 pilots met maaisel en bladafval, dat bewerkt wordt tot zogenoemde *bokashi*. Binnen dit project wordt er door *Stichting Milieukeur* (SMK) ontwikkelde kwaliteitsborgingschecklist getest en gevalideerd en er wordt onderzoek gedaan door de *Wageningen University & Research* (WUR) naar de mogelijke risico's en baten van toepassing op de bodem. Op basis van de resultaten wordt bezien of en hoe beleid en regelgeving, zowel binnen het milieurecht als in de meststofregelgeving zou kunnen worden aangepast om toepassing van gefermenteerd of gecomposteerd maaisel of bladafval op duurzame en verantwoorde wijze mogelijk te maken. Dat kan alleen als onderbouwd kan worden dat eventuele risico's verwaarloosbaar of beheersbaar zijn.

Het blijkt nu dat er buiten deze aangewezen 55 pilots allerlei andere initiatieven (zijn) ontstaan. Via dit ketenproject wordt inzichtelijk gemaakt op welke locaties in Fryslân CMC - dan wel Bokashi-activiteiten plaatsvinden (die buiten de vastgestelde pilots vallen). Mogelijke vervolg zal eventueel in 2023 geïnitieerd worden.

Ketenproject WEEELABEX

WEEELABEX staat voor Waste Electric and Electronic Equipment LABEL of EXcellence en omhelst afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA). In dit project wordt gekeken of AEEA volgens de geldende regels wordt afgevoerd naar erkende verwerkers. Voor het bewerken van AEEA geldt namelijk een vergunningplicht en een certificering. Het is bekend dat dit veel illegaal gebeurt. Dit project is dan ook een vervolg op het project van 2021.

Voor dit jaar staan 44 bedrijven/locaties gepland om te bezoeken in Fryslân. Ondertussen is er een tiental bedrijven bezocht. Bij één van de bedrijven is een overtreding geconstateerd waarbij AEEA werd ingezameld en gedemonteerd zonder dat het bedrijf in het bezit was van een vergunning en een WEEELABEX-certificaat.

Ketenproject Grondstromen

Grond wordt in de wet- en regelgeving gezien als een afvalstof. Grond van klasse wonen, industrie, 'niet toepasbaar' of sterk verontreinigd wordt vaak afgevoerd naar een tijdelijke opslaglocatie. Op deze opslaglocaties kan een ondoorzichtige situatie ontstaan. Hier zou grond onopgemerkt "omgekat" kunnen worden naar een andere kwaliteit en kan een groot financieel voordeel behaald worden. Verontreinigde stromen grond afvoeren kost (veel) geld, terwijl schone partijen grond geld opleveren.

Door uitvoering van dit project wordt beoogd te voorkomen dat er illegaal samenvoegen en/of onjuist reinigen van partijen grond plaatsvindt, waardoor milieuschade voorkomen wordt. Op basis van analyses uit informatie van Afval Meldingen Informatie en Communicatie Electronisch (AMICE), Meldpunt Bodemkwaliteit en meldingen worden op dit moment analyses gedaan op de gegevens uit AMICE.

Ketenproject Polyvlokken

Polyvlokken (en tapijtvezels) worden door heel Nederland in paardenbakken gebruikt voor verbetering van de drainage en voor betere demping. Polyvlokken is afval en mag daarom niet zomaar gebruikt worden. Het gebruik van deze stoffen is niet gereguleerd en kan leiden tot milieuverontreiniging. In het project worden de mogelijke milieugevolgen, de mogelijke schadebeperkende maatregelen en de stappen die verder genomen moeten worden in kaart gebracht.

Er is reeds een inventarisatie gestart waar polyvlokken/tapijtvezels toegepast worden. Vervolgens zal bij vijf (kleine en grote) paardenmaneges een controle uitgevoerd worden om informatie te verzamelen over de toegepaste materialen, herkomst, omgang, toepassing en eventuele afvoer. Zo nodig zullen er monsters genomen worden.

Ketenproject Kleischelpen

In dit ketenproject wordt onderzocht of een bedrijf - dat kleischelpen levert aan onder andere gemeenten voor het gebruik op fietspaden - onder andere voldoet aan de zorgplicht (artikel 7) van het Besluit bodemkwaliteit. Bij eerdere controles bleek dat niet volgens de geldende regels werd gewerkt. Door uitvoering van dit project moet oneerlijke concurrentie tegengegaan worden, de flora en fauna beschermd worden en geen onnodige uitloging van chloride in de bodem optreden.

De benodigde informatie over het betreffende bedrijf is ingewonnen en verzameld. De gegevens worden nu bekeken en er zal een bedrijfsbezoek plaatsvinden.

Ketenproject vuurwerk

In het begin van dit jaar zijn nog enkele uren besteed aan het ketenproject vuurwerk van 2021.

Ketenproject Co-vergisting

Dit is een samenwerkingsproject met de Omgevingsdienst Groningen en de RUD Drenthe inzake een inventariserend onderzoek naar co-vergistingmaterialen, de producenten en ontdoeners van de co-vergistingmaterialen. In het voortraject van de co-vergisting worden vooral de leveranciers van co-vergistingmaterialen door politie en Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) benoemd tot zwakke schakels in de keten. Zo is vastgesteld dat er veel discrepanties zijn wat betreft begeleidingsbrieven en vrachtbrieven. Er is sprake van diverse risico's, zoals het omkatten en het (weg)mengen van (niet toegestane en/of schadelijke) stoffen teneinde deze 'legaal' te kunnen leveren.

Door de samenwerking tussen de drie noordelijke omgevingsdiensten kan een bredere span worden gecreëerd dan wanneer projecten afzonderlijk worden geïnitieerd. De focus ligt op risicofactoren bij het ontstaan en de afgifte van co-vergistingmaterialen bij de producenten en de ontdoeners van co-vergistingmaterialen in de keten naar de co-vergisters. De betreffende co-vergisters zijn allemaal aangeschreven om gegevens over leveranciers en geleverde producten aan te leveren. Daarnaast zijn gegevens over geleverde stromen uit databases opgevraagd. De gegevens zijn grotendeels ontvangen en worden nu verwerkt. Ondertussen zijn hieruit acht leveranciers van co-producten uitgelicht, welke bezocht zullen worden (drie in Drenthe, drie in Groningen en twee in Fryslân).

2.4 Collectieve taken

In de begroting van 2022 zijn ook uren opgenomen voor de uitvoering van collectieve taken. Dit zijn taken die niet of nauwelijks toe te wijzen zijn aan individuele deelnemers, maar wel ten goede komen aan de uitvoering van de basistaken. Het programma voor de collectieve taken omvat uiteenlopende activiteiten – zoals programmavorming en -monitoring, bedrijvenlijst en milieualarmnummer – met een totale (begrote) omvang van 2.150 uren.

Over de uitvoering van de collectieve taken wordt gerapporteerd in de bestuurlijke halfjaarrapportage van de FUMO. Deze bestuurlijke halfjaarrapportage beschrijft de voortgang van de begroting over de eerste zes maanden van 2022.

3. Monitoring en vervolg

Monitoring

In het Bor staan regels beschreven aan de hand waarvan monitoring en evaluatie plaats dient te vinden. Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Een goede registratie van de activiteiten is dan ook erg belangrijk. Deze gegevens moeten periodiek opvraagbaar zijn voor zowel managementdoeleinden (voortgang van de uitvoering) als voor periodieke verantwoording naar de deelnemers.

Bij de registratie van werkzaamheden wordt met name gebruik gemaakt van het zaakstelsel van Stadsbeheer (LEEF). Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten. Daarnaast maken de toezichthouders zoveel mogelijk gebruik van digitale checklisten. Voor het uitwisselen van gegevens tussen de deelnemers en de FUMO over bedrijven/activiteiten wordt de Portal gebruikt.

In de tertaalrapportages³ is de voortgang van het jaarprogramma op de schaal van de deelnemer beschreven. Gedurende het jaar wordt vindt (waar nodig) overleg met de deelnemer(s) plaats of bijstelling nodig is.

Vervolg

In het voorjaar van 2023 volgt een (beknopt) jaarverslag waarin de verantwoording van de uitvoering van het jaarprogramma 2022 centraal staat. Dit gebeurt aan de hand van de geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten over het gehele kalenderjaar. Ook zal in dit verslag het gehanteerde beleid worden geëvalueerd, waarbij beoordeeld wordt in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen.⁴ Hiermee wordt tevens de beleidscyclus (van de BIG 8) doorlopen.

Naast de hoedanigheid van deelnemer ontvangt de provincie Fryslân het jaarverslag ook in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht.

³ Vanaf 2022 is de rapportagefrequentie richting de deelnemers gewijzigd van kwartalen (eens per drie maanden) naar tertalen (eens per vier maanden).

⁴ De koppeling tussen doelstellingen en jaarprogramma is beschreven in bijlage 3 van het Jaarprogramma VTH-beleid Fryslân.

Bijlage – Begrippenlijst

Begrip	Uitleg
AB	Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling FUMO
AEEA	Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
AMICE	Afval Meldingen Informatie en Communicatie Electronisch
Basistaken	De taken bedoeld in artikel 5.3, lid 4, Wabo, juncto artikel 7.1 en bijlagen IV van het Besluit omgevingsrecht (Bor), of, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, de met die bepalingen corresponderende artikelen uit die wet (18.22 Omgevingswet jo 13.12 Omgevingsbesluit). Tot de basistaken behoren ook de daarmee samenhangende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden
Bbk	Besluit bodemkwaliteit
Bokashi	Een manier om organisch materiaal (zoals groenafval en berm- en slootmaaisel) te fermenteren
Bor	Besluit omgevingsrecht
CMC	Controlled Microbial Composting. Een beschermde merknaam voor intensieve compostering
Collectieve taken	Niet aan een individuele deelnemer toe te rekenen andere taken dan bedoeld onder basistaak en plustaak die FUMO uitvoert in opdracht en ten behoeve van het collectief van de gezamenlijke deelnemers, waaronder in elk geval het in stand houden van een milieualarmnummer, zoals jaarlijks in de begroting beschreven.
DB	Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling FUMO
e-MJV	Elektronische milieujaarverslagen
LPG	Liquefied petroleum gas (autogas)
LRSO	Landelijke redactie standaardteksten omgevingsvergunningen
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Portal	(Document)uitwisselruimte FUMO – deelnemers (in beheer FUMO)
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WEEELABEX	Waste Electric and Electronic Equipment LABEL of Excellence, een initiatief van Europese inzamelsystemen